

БАТЬКІВЩИНА

ТИЖНЕВИК

Рік-І.

ТАБОР 31/12/1945 РІМІНІ

Ч. 13.

С. Федорук З Різдвом Христовим

Святий Вечір і далена чужина. Оці два поняття найбільше врізуються в нашу душу разом із наближенням Різдвяних Свят.

Ми мимоволі переносимося думками далеко, на рідні степи та поля, до своїх родичів, братів і сестер. Нашу душу огортає сум, що вони самі без нас засядуть до Святої Вечері, та на більше нас не покоїть, чи вони взагалі живуть на світі і чи не перебувають десь у підземних казаметах, або на далекому Сибірі...

У своїй уяві ми бачимо дідуха у куті, який є символом єдності, праці і любові до землі. Нам привиджується ялинка, яка мерехтить ріжнобарвними світлами та наповнює дитячі душі безмежною радістю, а для старших є символом сімейної єдності та згоди.

Нам мимоволі наснуються думки, що наші рідні перебувають ще у більшому горі та непевності, як ми, а може і без куска хліба зустрічають цей торжествений празник. Замість традиційного дідуха та ялинки вороги улаштовують чи ялинку по "колбудах" та клюках, замаяну чужонаціональними прикрасами. Вона є лише формою без найменшого українського змісту. На Різдвяни Свята багато українців навіть не будуть мати змоги вислухати Служби Божої, бо більшість церков позамикано, а священиків заслано...

Однак даремно наші вороги намагаються знищити нашу віру та вирвати з наших сердець традицію різдвяної ялинки, того традиційного лучника, який повязує минуле зі сьогоднішнім і наступним та зеднє нас в одну велику сім'ю - націю.

Подібно і в політичному житті, даремний труд вирвати з сердець багатоміліонового українського народу ідею окремості та незалежності і замінити її ідеєю "єдиної неділімої", тому створили нову форму - УРСР...

На Святий Вечір у нас заявляються думки, скільки то пролилося невинної української крові та скільки міліонів наших братів вивезено невинно на Сибір, помимо декларації "батька народів" про

самовизначення нації аж до відокремлення і утворення самостійної держави..."

Однак кожний з нас знає, що за саму тільки думку, чи хоча б на таку можливість хотілися голови українців на розлогих наших землях, а сотні тисяч мусили каратися на Соловках, чи у інших концетраційних таборах "найдемократичнішої із країн". Нате серце згортає сум, коли пригадаємо собі скільки то було розстріляних чи замордованіх навіть не за ідею самостійності України, а за те, що десь глибоко у своїх серцях леліяли любов до своєї батьківщини...

Однак всяке добро і зло має свій кінець. Світ є так побудований, що завжди є переломова хвилина - переломовий час, якраз таким переломовим часом у природі є час Різдвяних Свят, бо тоді день перемагає темну, чорну ніч.

Вже у найдавніші часи люди святкували це свято на згадку побіди світла над темрявою, добра над злом.

У християнські часи святкували це свято на згадку народження Ісуса Христа, який приніс нове життя, нову науку та нову правду на землю. Тому, святуючи Різдвяни Свята, ми повинні посилити свою віру у власні сили, надію у перемогу правди над злом та велику любов до свого поневоленого, українського народу. Ми мусимо все памятати, що як прийшла кара на злобного Грида, так само не міне кара відвічних катів України. Ми мусимо свято вірити, що як Свята Родина повернулася назад у рідні сторони із далекого Єгипта, помимо надлюдських перешкод та терпінь, так само і ми повернемося знову на нашу рідну батьківщину, хоч нас ще чекають величезні зусилля та змагання...

Ми мусимо все памятати, що знаходимся на чужині і до нас пильно приглядаються не лише англійці, але також цілій культурний світ. Вони нас оцінюють та студіють нашу силу, вартість і здібність до самостійного, державницького життя. Тому ми мусимо на кожному кроці доказати, що ми є народом свідомим своїх прав та державницьких земель, що ми, як ока в голові, шануємо своє рідне - свої традиції.

Ми опинилися на чужині без своїх родичів, а тому мусимо памятати, що любов до рідного українського народу має нам заступити любов до батьків, а любов до нашої батьківщини — любов до матері, головно тепер, у найтяжчий час, до чого визиває нас наш геній Тарас Шевченко:

— "Свою Україну любіть,
Любіть її во время люті..."

Ніколи ми краще не зрозуміли б слів Шевченка — "і чужого научайтесь, свого не цурайтесь", як тут, на чужині, бо ми мусимо тепер нагоду учітися чужих звичаїв, чужих мов, але сміємо забувати свого рідного, а головно — мови і завади нею говорити, пам'ятуючи, що рідна мова — "це серце народу і коли вона гине, гине і народ".

Уже недалека ця хвилина, коли звільнить нас з табору, і ми розідемося по світі. Ми мусимо показати себе гідними імені українців і на кожному кроці голосити ідею незалежності та окремісті української нації. Ми не сміємо марно пропасті в чужому морі, пілпадаючи під впливи чужинців.

Помимо наших невідрядних обставин та сумної дійсності на українських землях, ми мусимо все вірити у світлу будучість нашого великого, хоч

віками поневоленого народу, про що писали навіть чужі мандрівники, як, напримір, німецький письменник і Фільозоф Гердер, який, перебуваючи в 1769 році на Україні, висказався слідуючо: — "Україна стане колись новою Грецією, прекрасне підсоння цього краю, весела вдача народу, його музикальний талант, плодовита земля, колись проснуться.... і повстане велика культурна нація, якої межі простягнуться до Чорного моря, а звідтіля — у далекій світ..."

Тому на цих Різдвяних Святах за дротами ми не сміємо упадти духом, але, протисто, скріпти всі свої сили та енергію до нової, незвичайної праці для добра української нації та до боротьби за її самостійність, помимо невідрядних обставин та різних ненормальностей...

Ми мусимо мати силу віру в те, що вже недалекий час, коли сурми закличуть нас до нових надлюдських зусиль та змагань, щоб раз на завжди скинути тверді окови рабства та понижения і застити у "колі вільних народів", пам'ятуючи віщі слова Івана Франка, що хоч:

— "Надії і просвітку нема,
В той час якраз ви не теряйте
Надії, і твердо тес знайте,
Шо в груз розспілеться тирма"....

Христос Розкрадається

Кому ж не знайш цей привіт, що говорить нам про наїбільше, наївеселіше й найдорожче українському серцю свято.

Хто ж не знає, хто ж не тямить того грандіозного, поважного "Бог Предвічний" тої, за словами поета, "Предвічної Колядки", яка:

..... "Завжди молода.

Вона одна навік нас полонила!
Сухим, нікчемним словом не oddать
Души її, ні барви, — як не сила
Сказати те, що йшло серце нам
В таку хвилину, в мить далеку-там!

Хто ж не знає той правдивої споділуки поганського світогляду з християнізмом свята народження Спасителя Світа, народження нової релігії з прастиром традиційним святом обильності, побіди праці над природою, свята "Багатого Вечора"!

Хто ж не знає "Різдва Христового", того свята, так сильно вкоріненого в українському душі й серці, свята, що "ого ходен народ не любить так, як ми, ходен народ не відноситься до нього з таким пістизмом, як український народ".

Хто ж не відчував з нас, українців, сили вікової традиції українського народу, традиції, що виривала зі сумерку поганства, пропиля незнищена в культурі християнства і що вросла нам в кров і дохи "Веселим і щасливим Свят — Вечером! Святого Вечора, однаково дорогої і для сивоволосого дідуся — чи десятилітнього клопчини; для мужчини в силі віку — чи повного запалу, віри й надії молодця; для старенької бабусі — чи її маленької внучки; для поважної матусі — чи її пестелі — доні "на віддання". Святого Вечора, з однаковою нетерпливістю очікуваного українцем вдома на рідних землях — чи в далекій чужині Америці, Італії, чи на Сибірі, на волі — чи в тюрмі, в здорові — чи в хворобі.

Хто ж не знає того усміху, того швидкого биття серця на сам спомин цього свята.

Відвічна колядка збирає всіх у родинному гурті й гнізді, при застеленому білою скатертю столі, в атмосфері лагідного, приємного тепла, пахучого сіна, воскової свічки і ладану та братської любові.

Відвічна трагедія Святого Вечора кличе кожного, хто поза домом, вертати, спішити до міс.

— туди, де між горами й долами, лісами й борами, в селах, чи містах, покритих білим — білим сніговим пуховим накривалом, стоять чепурна рідна хата....

— туди, де в рідній хаті, мимо здрового морозу надворі, в чепурно прибраній, тепло опаленій кімнаті пахне сіном і ладаном, де стіл застелений білою скатертю, а в куті стоїть "дідух".

— туди, де кругом заставленого книшами стола засидуть наїдорожчі: батько й мама, дружина й діти, сестри й братя, і, при традиції освяченій "медовій куті", бажати будуть собі щастя, здоров'я і радості та довершення бажань і сподівань.

І кожний, в кого є лише спроможність, слухає того голосу крові, кідає інтереси, кідає веселе товариство, кідає забаву і спішіть — спішіть, щоб в родинному гурті щасливим і веселим проспівати "Бог Предвічний" і "Нова Радість стала".

Чи ж може бути більше щастя і більша вітка для українця, як можливість святкувати це свято з родиною!

Та не всі є такі щасливі!

Деяких діла держать поза дном, декого — доля...

Тих серця стискає біль, жаль і сум налягає. А думка лине.... Тому:

— "Одбиті від порогів рідних дому, Від рідної одірвані землі, Занесені в чужину невідому, Як в осінь буревійну журавлі, Струснімо пил чужих доріг і в тому І, зочивши зорю у зимній млі, Сповімся нині, Друзі, благодаром, Далеких вечорів Різдвяних чаром!".

Жорстоха доля розкинула нас, українців, по світі. Вирвала нас з корінням із рідної землі і кинула між чужих на скітальницу. Розбрівся народ по всіх усідах. Кровожадна сліпа війна прорідila наші родини, знищила рідні хати, рідні села й міста.

Що не здолала війна, то певно, гірша ще, бо свідома рука наїздника змела з лиця землі. Не одно життя дороге для нашого серця, не одну рідну хату, не одне рідне село чи місто, де ми зросли, де навчилися любити наш рідний край, де ми пізнали, хто ми такі, для чого живемо і за що боремося, перестало існувати. Не одних дорогих нам осіб кинено на вічні катогри в північні тундри Сибіру. Не одні заловили тирми нашої "не своєї" батьківщини. мало кого доля прilаскала.

І ці "рідкі вітмки" не будуть цього Святого Вечора веселі, їх, не будуть! Все когось буде бракувати.

Ой, не одне вільне місце при столі, не одна вільна тарілка на столі буде у ці свята в українських родинах. Не одна рідня буде ждати на своїх в цей сніговий, зимний вечір з вечерою. Не одна слізоза покотиться з очей українських в цей, колись такий веселій і щасливий вечір...

І не стидно буде цих сліз, сліз пролитих за рідних, дорогих, своїх. Ці слізози потечуть, бо кровлю просякла земля наша в цьому короткому часі від Тиси по Дні, від поліських боліт до ясні береги Чорного моря....

Кровлю прославився шлях, чорний шлях з України на далеку північ на Соловки, Сибір, чи Камчатку...

Концтабори сибірських тундр, словецьких лісів переповнені українським людом... Торми забиті українцями.

Малі й великі, знані й незнані могили, начинені невинним українським трупом, вкривають у всіх напрямках нашу скорбну матір....

Убогі сироти багатої землі жебрають куска хліба у чужинців.

Ой, не веселі будуть цьогорічні Різдвяні Свята на Україні - не веселі!

Та не сумних пісень співати нам! Не плакати - ридати! Розкислий плач ослаблює і стидає. Не нам, воякам, плакати і ридати. Але здоровим, свідомим жалем сповниться можна. Він не зломить нас. Подасть нам тільки сили й гарту до дальшої борні, до дальшої посвяти. Він освідомить наші діла, прояснить шляхи і скріпить віру в конечності перемоги. Він цвяшками жертв вибе у нашому серці, у нашему сумлінні наші обовязки. Він збудує шляхи перемозі!

Не сумних пісень співати нам. Не плакати - ридати!

Заспіваймо "Бог Предвічний" і сповімось благодаром предвічної коляди. Пиймо з неї ту силу і віру в "дивну новину"! Нині родився Син Божий, світа Спаситель, в убогім вертепі, прийшов мир нам принести, рани загоїти, серця звесьміти й силу нам дати, щоб волю здобути. На це він має власті і силу.

І побачивши зорю, согласно заспівали за старим звичаєм, як і заспіває кожна українська родина, кожний українець, - хоча в цю ніч Святу будуть українські ліси горіти вогнем бою...

хоча спокій дивної Різдвяної ночі заглушуватимуть крісові стріли, чи вибухи гранат.. . хоча Мир Благодатний проріжуте зойки ранених, чи вбитих....

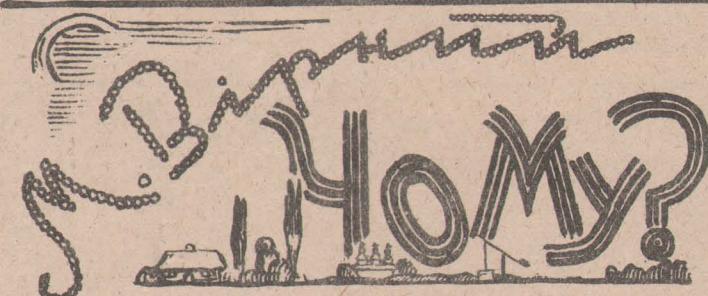
хоча жодна українська родина не збереться цілою при Святій Вечері....

хоча кожне українське лице буде в цей день загальної радості заплакане.....
хоча в таборах і тюрях будуть рватись душі в безмежному терпінню і болю....
хоча ми не в там, де строчить кулечет і кується наша доля.....
хоча не товаришить нам при Святій

Вечері ані ясна пелена снігу, ані столи, застелені білим скатертям, ані усміхнені лиця наших рідних....

Заспіваймо Пресвятыому з чистим серцем і безмежною вірою в сповнення нашого прохання

- "О, Ти Христе - Царю,
Просим Тебе 'нині':
Даруй долю, пішли волю
Нашій Ненці Україні".

Чому сумую я? .. Скажіть!
На схід далекий поглядаю.
Чому в очах слізоза стойть? ..
Скажіть, бо я того не знаю.

Чому так хочеться мені
В блакитну височінь летіти,
Покинуту блага всі земні,
Піднятись в небо до зеніти? ..

Я там шукати хочу рай,
У Бога Вічного просити
Вернуть мені родимий край
І від неправди боронити.

В молитві ніч я цю провів,
Вклонився денному світанку,
Та все ж на небо не летів,
Почувши вдень святу колядку.

Глянув на образ і вклонивсь,
Благав, щоб від недолі спас,
Бо Бог Предвічний народивсь,
А з ним - і новий світ для нас.

СВЯТЬ ВЕЧІР З БОЛГАРІИ

Позігджались з відпустки до Лешан у Чехії.

Кожний у бадьюому настрої, бо два тижні відпустки по закінченню старшинської школи, проведені між рідними, хоч і не дома, суміли піднести пригнобленій настрій.

Зігджаються друзі, як колись зігджались по деревях до школи, повні нових вражень та відсвіжені. Вітаєтъ один другого вигуками. лартують...

Спільне життя в старшинській школі зуміло злучити друзів в один моноліт, і тепер відчувається радість з нової стрічі, вже на новому місці, на остаточному вишколі, що має їх ввести в новий старшинський корпус нашої дивізії.

Веселій настрій не переривається, бо ось за тиждень Свят - Вечір - свято радості і надій. Колись дома вже за місяць перед святаами робились приготування, а тут лишився не цілий тиждень. Але що воякам час, вони його доганяють меткістю, організаційним хистом. Хор підготовляє колядки, другі зайнялися ялинкою і прибиранням залі, інші ламають голову над тим, що треба поставити на стіл.

Болгарські вояки, що також прибули на вишколі, готуються і собі до свята.

Врешті виринула, всіма радісно прийнята думка, чи не можна б провести Свят - Вечір разом. Довелось стрінутись тут вперше з болгарськими вояками, що так само, як і ми, посвятились боротьбою проти спільногого ворога. Ми ж друзі по зброй. Нашу дружбу можемо скріпити, святкуючи спільно цей урочистий празник.

Ось і Свят - Вечір. Приходять усі до залі. В одному куті не ялинка, а просто ціла ялинка у вогні світел. Весело розмовляючи, сідають всі до спільного стола. Одна воянка родина.

Може не в одного в душі жаль, що не святкує це свято між рідними на своїй землі, але на верх ніхто не дає на собі пізнати. Воякам сумувати не лічить.

Настрій святочний. Врешті могутній "Бог Предвічний"..... нашого хору.

Колядка лунає попід склепіння залі, відбивається в серцях зібраних вояків і разом з їхніми думками виривається крізь вікна і летить до рідного краю, до родин, що також в цей час, засіви до стола, вітають Новонародженого.

Болгари слухають побожно, бо ж колядка і їх захоплює, і їхня така доля, як наша.

Слідус коротка промова друга Ц.

І знову разом з його словами думки кожного летять попереднім шляхом. Спиняються у рідній хаті, на суворому від внутрішнього болю обличчі батька, на заплаканих очах матері, на похилених головах братів і сестер. Не один лінне думками до коханої дівчини, що виглядає його, немов небесної зірки. Але жалітись годі, нема кому. Життя тверде, доля невмоляма.

Святочне привітання болгарського приятеля звертає увагу присутніх. Всі уважно слідкують за його словами. Кожний старається зрозуміти суть промови. Це приходить досить легко, бо ж мови намі споріднені.

Колядки нашого та болгарського хорів і звуки болгарської оркестри підносять святочно-сумовитий настрій, і нові друзі жвано розмовляють між собою, розказуючи один одному про святочні звичаї, пізнати себе взаємно і цим самим скріплюючи нову приязнь.

На столі немає традиційних дванадцять

страв, але всі з усмішкою і задоволенням споживають те, що є.

Болгарські приятелі показались дуже веселими, бо вміли жартувати і підтримувати настрій, що більше, навіть організували досить весело в формі жеребів подарунки з добрих болгарських цигарок.

Під кінець вечора стрінула всіх мила несподіванка. Друг О. привіз із Праги нашу традиційну кутю і ділився нею з кожним із присутніх.

По дальших колядках всі розійшлися, виносячи зі собою задоволення з так гарно проведенного Свят - Вечора.

Кінцеві слова колядки:

- "Даруй волю, верни славу,

Наші Неньці-Україні"...

ще довго щуміли в усах, бо це певно відгукувалось рідний край, де тепер також колядували.

Друзі! Де б ви тепер не були, згадайте про цей памятний вечір, і нехай вас дружне тепло світі і піднесе на дусі в цей Свят - Вечір, бо може ще доля дозволить нам святкувати цей празник у Рідній Хаті.

ТРОЩАННЯ

Десь рідний дім. Різдвяна ніч. Кутя.
На дах береза віти нагинає.
В моїй душі спід хвиль турбот життя
На світ мос прощання виринає.

В моїй душі сумні згадки пливуть,
Як в ніч оци, величну і багряну,
Збиралася я в тяжку, незнану путь,
Зробив собі на серці свіжу рану.

Весь день громів над краєм зрыв ядер,
А кіч прийшла, така, на диво, тиха,
Своє лице руками я підпер,
І думати став, куди втікати від лиха.

Мене чекав у мисці ще узвар,
Іого на стіл поставила матуся,
Ніхто не зінав моїх думок - примар,
Що завтра я в широкий світ помчуся.

Вже дід Мороз приїхав на коні
І став квітки на шибах малювати,
Ціссь марив батько мій старий він сні,
І тихий сум витав крилом до хати.

"Чому сидиш, мій сину, у журбі?"

Мене питала тихо рідна мати,-

- Чи кривду хто зробив тяжку тобі?

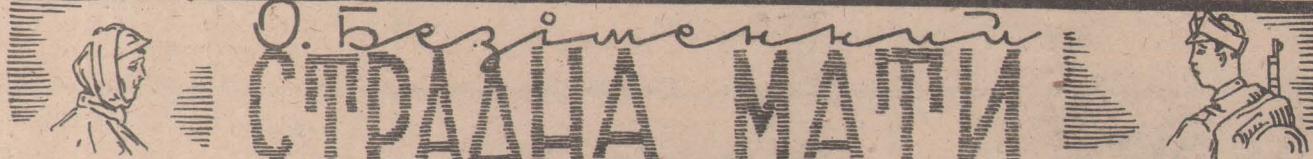
Вже пізня ніч. Лігай спокійно спати!"-

Я мовчки ліг. Та сон від мене втік,
Весь час я корчива в муках на постелі,
Ця ніч мені здавалася, ніби рік,
Інітили думи серце, наче скали.

Уранці знов гучний гарматний гук
Розлігся в повітрі грізною луною,
Я мовчки встав, утомлений від мук,
Ta щось страшне робилося зі мною.

І я сказав: - "О, рідний край, прости,
Прощайте, ненько рідна й любий тату,
У край чужий я мушу зараз йти,
Лишати вас старих і вашу хату!"-

Надворі сніг лягав, як білий цвіт,
У хаті плакав батько і матуся,
А я пішов в чужий, далікий світ.
Пішов у світ. Не знаю, чи вернуся...

СТРАДАНА МАТИ

Тихо і непривітно у вдовиній хаті. На святочно застеленім столі в темнім свіtlі воскової свічки парують різдвяні страви. Запашною хмарою підносяться пара. Сірим покривалом накриває вона образи і в сірім мерехтінні лампадки витас вгорі. Надворі голodom ввіком завиває вітер, то гнівно вдаряє в спорохнявілі від старості двері, снігом стукає в шиби, то раптом стихає, змінюючись в приємні мелодії переливи, то знов зривається з попередньою силово.

В хаті перед іконами на колінах стоїть старенка вдова і тихо шепче слова молитви.

Чого ж вона така сумна? Чого не висихають від сліз її змучені очі? Адже ж не радіти її, згадуючи насамоті, що мала дітей, та лиха доля скривдила її: пішли сини і не вернулись, лишили її на старості літ самінько.

- "Господи, помилуй, огради і заступи мене грішну, - шепоче тихо змарнілими губами, - не карай мене так тяжко, зглянися надімною, спаси і сохри ласкою своєю раба твого, вояка Юрія."

Стогін...

Що це за стогін?

О, ні, то не стогін, то плач зраненого материнського серця без сліз - сльози вже давно вона вилила в довгі, безсонні, осінні ночі.

- "Господи Всемогутній, зглянися надімною, - шепче стара мати, благально простягаючи руки.

Парують різдвяні страви, нікому їх їсти.

Крізь сіру пелену пари виринають мовчазні постаті Святих на образах, що байдужими поглядами дивилися на неї.

О, що вона бачить? Що то таке?

Сльози заливають змучені очі. До неї зміхаститься дитинче лице з непокірно розкуйдовженим кучерявим волоссям на голові, лицез наймолодшого сина Юрія.

- "To ти, сину... Сину!"-

Сльози заливають її очі.

- "О, чому ще ті сльози... Сину!..."

Зривається мати і підходить більше.

- "Сину, де ти?"-

О, то не він, то Миколай Чудотворець з митрою на голові зміхаститься до неї.

Надворі люто вис вітер.

Веться пара попід стелею.

- "Христос Рождається, сину!" - шепче тихо стара мати.

Тиша... Люто вис вітер, грюкає одвірка.

Срібним дзвінком в хатній тиші дзвенить материнський плач.

- "Сину, де ти? Озовися!"-

Гу-у! завиває вітер, грюкає віконницями, стукає крижинами в вікна.

Тривожиться материнське серце, але все ж таки в цій душі десь так глибоко тліє іскра надії. А може він ще вернеться?

Люто завиває вітер, буйними поривами пестить обшарпану вдовину хату.

— "А може ще повернеться" —, шепоче стара.

.... ось виринає у цій уяві гаряче літо, липневе сонце пече так нестерпно, безжалісно. По закурених вулицях села маршерують сірі вояцькі колони.

— "А може і Юрій тут?" —

Напружус зір знедолена ненька, заплаканими очима пробігає по сірих постатах вояків. В очі впадає ці дитяча постать вояка, що, гордо піднявши голову, маршує впереді колони. Відизляється пильно стара ненька.

— "Юрку, то ти? Почекай же хоч на хвилину. Куди ж ти, сину?" —

Пішов далі, лише тільки помахав хустиною

та засміялася так жалібно.

Пішли вони, пішов і він, пішов в далеку путь. Ось вже зникли геть далеко, лишила кураїви на обрії нагадує цей, де пішов він, син Юрій. Пішов і не вернувся.

— "А може, ще вернеться?" — . . .

— "Щастя вам, Боже, орлята сизокрилі!" —

Гу-у! стукає одвірками вітер, б'ється об шиби крижинами.

— "Хто там?" —

Тиша...

Крається материнське серце.

— "Господи, помилуй мене грішну, не карай так тяжко" —, шепоче страдна мати

— "Жолонуть на столі різдвяні страви, догорює свічка..."

Плач... То не плач, а стогін зраненої материнської душі срібною струною дзвенить в хатній тиші. По змарнілому лиці страдної матері з цієї виплаканих очей котяться слози.

Кап... кап...

На переломі НОВОГО РОКУ

Як усе минає на світі, так само добігає до кінця старий, тяжкий 1945 рік. Ми мимоволі шукаємо радісних днів та світлих хвилин, якими він нас обдарував. На жаль, знаходимо лише сірі будні: як тяжкий військовий вишкіл, жорстокий Фронт, тяжкі марші та іх епілог — табор. Але все ж серед цих сірих буднів зустрічаємо і радісні хвилини. До них належить і день 25-го серпня 1945 року, коли все воятво гордо висказало свою волю, що є свідоме своїх прав і не дозволить собі надалі преріжні шантажі зі сторони наших "опікунів".

За кілька днів пізніше вивозили наших старшин та підстаршин із табору. Великий жаль за ними серед стрілецтва та ті слізки смутку в очах пригадували нам козаків — Запорожців, які у відповідний момент уміли обстояти та оборонити свою віру і народ. З цих то причин народилася у нас думка видавати газетку під заголовком — "Український Козак"-. Хоч ще небажані гости зависими очима споглядали на нас споза дротів, але в 4-му полку стукала машинка над задуманою газеткою, головно вночі, бо вдень була занята....

Хоч — "Український Козак" — був призначений для 4-го полка, "ого бажали читати і інші полки. На жаль, ми не мали можливості друкувати більше, як 5 — Іо примірників, а тому поробили п'ятерові течки і радо їм позичали. По місячній праці команда табору вирішила видавати одну таборову газету. Вона стала на становищі, що у нашому таборі має виходити — "Юнацький Зрів" — для Куріння Молоді, — "Ліття в таборі" —, як орган Студентської Громади і одна таборова газетка, якою мала стати — "Батьківщина"-. З цієї причини — "Український Козак" — подав вістку в останньому своєму числі, що перестає виходити, як "провінціональна" полкова газетка, а його місце займає — "Батьківщина"-. Однак такий крок команди табору викликав бурю протестів зі сторони студентів, бо — "Ліття в таборі" — уважало це, як замах на свої права і вибороло собі право виходити далі, як загально — таборова газета. Тому — "Батьківщина" — мусила знову перейти до 4-го полка. З цієї причини життя — "Батьківщини" — було незавидне бо вона не мала опікуна, а ще до цього прийшли осінні дощі та інші перешкоди....

Однак ми не падали духом. Ми старалися якнайбільше популярно писати для загалу таборовиків, бо вважали, що кожне друковане слово це виміна думок серед певної кількості осіб, це засіб, що має бути духововою сполучкою між таборовиками. На історичних приміроках ми вказували, що в синами великої української нації і що з нею вяжуть нас тривкі кровні і духові звязки, і тому ми мусимо все віддати для поліпшення цієї незавидної долі, щоб грядуче покоління не наїшло на нас та не каралося вічно у проклятім ворожім ярмі....

Нашою метою було вказати, що обовязком кожного таборовика є берегти своє оточення до своєї рідної української нації, віддати всю працю та знання для неї і навіть у найтяжчих обставинах залишитися цією вірними.

Нашим одиноким бажанням було поліпшити газетку під оглядом Форми та змісту. Ця наша праця знаходила зрозуміння серед таборового загалу, і це ще більше додавало охоти до праці.

За кілька місяців невпинної праці ми помістили на сторінках нашої газетки около 40 віршів на різні теми. За історичних статей, 15 літературно-наукових статей, 10 оповідань, 10 спомінів, 5 релігійно-виховних статей та 5 фейлетонів, а також подавали вістки з життя в таборі та зі світа.

Крім цього, ми видали, хоч у скромнім накладі, слідуючи книжки: С. Федюк — "Історія Русов або України" — та "Національне Відродження Карпатської України", А. Легіт — "Лірика" —, чотири зразки святочних різдвяних карток та календарець на 1946 рік.

На переломі Нового Року ми дякуємо старому 1945 рокові, що ддав нам сили і цього доконали і вступаємо в новий 1946 рік, маючи святе передкоання, що він буде щедрішим, не лише для усіх нас, таборовиків, але також для цілого українського народу і дозволить нам вернутися до своєї рідної, вільної та незалежної батьківщини.

Редакція — "Батьківщина" —

б. бора МОЛОДАЙМ

Ти не корись журбі,
Неси чоло високо,
І в очі глянь судьбі!
Іди далі смілим кроком!

Здобудь орлиних крил,
Вкради у сонця зору
І вирви в громів сил!
Ти син степів, простору!

Не гни чужим хребет,
Чужі тобі хай гнуться!
Вгору спрямуй свій лет-
До зір, до світла, сонця!

Роздуй в душі вогонь,
І іскрів всип у жили,
І кожний мязь долонь
Гартуй! Дай грудям сили!

Ти не корись судьбі,
Скори ції для себе
І в очі плюнь журбі:
Ти юний — світ для тебе!

І грудь настав вітрам.
Слідами йди герой! —
Тоді лиш вернеш в храм.
Вітчизни золотої!

З ТЕМПУЖНОСЯ

Заява президента Італійської Ради Міністрів де Гаспарі за кордонним журналістам.

(Д.д. Е.-19.12.45.) Президент Італійської Ради Міністрів де Гаспарі 18. грудня виступав на пресовій конференції закордонних журналістів.

Розглядаючи останню заяву маршала Тіто, він сказав:

"Ми шукали ріжник способів, щоб навязати добри відносини з Югославією, просячи також допомоги трьох головних потуг. Ми хочемо мати добросусідські відносини, але не можемо мовчкі дивитися на виселювання наших людей із зони, окупованої Югославією. Я говорю не тільки як представник італійського уряду, але також, як представник родичів тих нещасних, що зникли без ніякої вістки з лиця землі. Я одержав зворушливі про хання від батьків і кревних пропавших, що просять хоч на Різдвяни свята дати вістки про їх рідних. Коли ми запитали членів югославянського уряду про долю цих італійських пропавших людей, вони відповіли нам, що в таборах Італії є багато югославянських людей, і югославянський уряд не знає, що з ними дістеться. Однак ми заявили, що імени італійського уряду, що славяни в Італії не є депортовані насильно, і більшість з них перебуває в аліантських таборах. Ми просили югославянський уряд, щоб він допустив у Югославію хоч місію Червоного Хреста, яка б відвідала депортованих і пропавших італійців."

Обговорюючи твердження маршала Тіта, що італійські фашисти перешкоджають у справі налагодження добрих взаємин між Югославією і Італією, де Гаспарі сказав:

"Не знаю, звідки він має такі інформації. Коли ми, які пройшли фашистські вязниці, не можемо заявити, що з ворогами цього режиму, то таку заяву треба розглядати, як політичний "трік".

Президент заявив, що навязання добрих взаємин між Італією і Югославією є конечною необхідністю для обох країн. Він ніколи не думав, що Тріест міг би стати предметом незгод між обома країнами.

Президент також поздоровив чужоземних журналістів, як товаришів по фаху. Він заявив, що під час формування нового італійського уряду йому закидали, що він ніби ніколи не був ліберальним журналістом. Де Гаспарі опрокинув ці заяви переглядом своїх попередніх журналістичних праць, які за фашистського режиму зазнали переслідування.

Президент підтвердив свободу преси і критики в демократичних країнах. Однак він нарікав на італійську пресу, що вона надуває цю свободу, переступаючи граници моральності та критики уряду, війська і навіть святого Престола. Він звернувся до італійської преси, щоб вона сама себе оздоровила.

Вкінці де Гаспарі заявив, що новий італійський уряд репрезентує праві і ліві партії на демократичній основі. Він сказав, що аліянти можуть допомогти Італії двома способами - заключити з нею мирний договір і допомогти їй матеріально.

Напад "Большевика" на англо-американську колоніальну політику.

(А.П.В.18.12.45) Уsovітському часописі "Большевик" надруковано статтю, в якій автор критикує англійську політику у Індії, Єгипті та колоніях. Стаття атакує також американських капіталістів, які, за її словами, стараються зреалізувати широку колоніальну програму.

"Англійська і американська колоніальні системи, - пише "Большевик", - криє у собі небезпеку для світового мира. Sovіtський уряд не може дивитися байдуже на справу розподілу мандатних територій, а також на справи устроїв країв, в справі визволення яких він має такі великі заслуги. Демократія мусить бути демократією народу, а не кількох осіб. Населення Індії не має ніяких політичних прав і там не переведено жодних змін устрою. Не ліпша ситуація панує і в Судані, Єгипті та інших країнах, що їх контролює Велика Британія."

Відносно Америки "Большевик" пише, що американські капіталісти прагнуть до того, щоб зайняти в кожній колонії провідні господарчі становища.

Вкінці "Большевик" твердить, що Росія має великий досвід у розв'язуванні народових питань в "правдиві" та демократичній спосіб, а тому, на його думку, тісна співпраця з союзниками та участь їх у розв'язуванні усіх світових питань може запевнити мандатним територіям і колоніям правдиву форму устрою.

Модерна любов.

(Л.д. Е.16.12.45.) Наші часи є динамічні. Модерна любов переганяється у швидкості із останніми здобутками людського знання. Сьогодні молоді познаються, завтра заручаться, а позавтра відбувається шлюб. Неважливо як, де і коли, а найголовніше - зустріч людей одного серця. Так думала, певно, одна "сініоріна" із Ріміні, яка познайомилася із якимсь старшиною і сейчас з ним узяла шлюб у церкві. Продавши хату за добре, громі, вона виїхала з молодим своїм чоловіком у пошлюбну подорож на Сицилію, що закінчилася однак в недалекім місті, бо на другий день рано жених зник із грішми та речами своєї дружини, яка повернулась до Ріміні сама і пограбована.

Виїзд до Америки.

(Д.Б.29.12.45.) Радіовисильна "Мюнхен" повідомляє: - Утікачі і ті,

яких вивезли примусово на роботу до Німеччини, з початком лютого 1946 р. будуть мати змогу виїжджати до Америки. У американській зоні, недалеко всіх таборів для утікачів, будуть установлені американські консульянтні станиці, які ріштимуть про виїзд до Америки поодиноких людей.

Австрія бажає від Німеччини зони Берхтесгадену.

(К.д.І.25.12.45.) Австрійський міністр закордонних справ Грубер заявив, що австрійський уряд задумує бажати прилучення до Австрії округу Берхтесгадену, де знаходиться колись резиденція Гітлера. Як головну причину бажання, поруч історичних мотивів, подав те, що зона Берхтесгадену врізується глибоко у австрійську територію.

Вибух бомби в будинку комуністичної партії у Римі.

(К.д.І.25.12.45.) Риму повідомляють, що 24. грудня під час засідання керівників комуністичної партії Італії на сходах будинку, де знаходитьться керівництво партії, вибухнула бомба. У наслідок розбиття вікон газ від вибуху увійшов до залі заїдання і спричинив затрощення багатьох осіб. Між ними теж, мабуть, і міністра Толітті, лідера комуністичної партії. Смертельних випадків не було.

В точці московської конференції.

(д.Б.29.12.45.) Кінцевий комунікат Московської конференції містить у собі слідчуточку:

1. Франція, Китай і Канада братимуть участь у спільних нарадах над контролем атомової бомби.

2. Умови для призначення румунсько-ї болгарського урядів Англією і Америкою.

3. Організація комісії для Далекого Сходу і ради аліантів для Японії.

4. Корея має знову повстати, як незалежна держава з демократичним урядом.

5. Метою великорідзив є демократичний Китай під управлінням центрального уряду.

Німецька погранична сторожа.

(д.Б.29.12.45.) Згідно з вістками Гамбурзької радіовисильні, від 1. лютого 1946 року американську зону Німеччини довжиною 750 км буде охороняти німецька погранична сторожа.

Досліди над здібностями національ - соціалістичних провідників.

(Ю.Д.І.19.12.45.) Тяжкі камінні стіни Нюренберзької брами і загратовані вікна являють собою не лише вязницю. Вони є також ідеальною лябораторією для доктора Густава Гільберта, в якій він проводить свої досліді.

Др. Густав Гільберт, 34 літній американець, отримав до своєї розпорядимості 20 фашистських вязнів з метою прослідити те, що досягла ця верхівка. Він розпочав свої досліди тоді, коли вязнам проголошено акт обвинувачення. Ці до-

сліди закінчаться разом із закінченням процесу, може за три місяці. Коли збереться все найважніше, перевезеться до Нью-Йорку, щоб там переглянути, проаналізувати і порівняти з повними психологічними дослідами. Після цього про висліди дослідів буде оголошено у книжці, яка мусить бути науковою історією.

Уже др. Гільберт і психіятр майор Дуклас переконалися, що ті люди, що хотіли здобути світ, не були звичайними людьми. Однак також вони і не були надлюдьми.

Одною із найцікавіших сторінок психологічного дослідження цих людей було дати оцінку їх згядної інтелігенції. Гільберт тепер доповнив свої досліди на великий сум Герінга, яких стратив перше місце і осягнув третє місце разом з Деніцом.

Висота інтелігенції опреслена за допомогою модерних спроб, які удосконалив Векселяр Бельве. Усі психологічні досліди проходять у повній співпраці між предметом дослідження і дослідником. Густав Гільберт добре говорить по-німецькі. Спочатку він провів кілька тижнів на лікарських оглядах вязнів, а потім приступив до їх дослідження. Більшість з них боялися висказувати свою інтелігенцію, а згодилися на це тоді, коли їх запевнено, що це признання має служити для ствердження віку.

18 особам у Нюренберзі подано до розвязки завдання, після якого 10 з них виявилися дуже інтелігентними (2% народу). Людина пересічної інтелігенції мусить мати 100 точок. На менші точок відчуяв Юлій Штрайхер - 106.

Цих 10 людей осягнули слідуючі точки: Шахт - 143, Сейс - 141, Гарт - 141, Герінг 1 Деніц - 138, фон Папен - 134, Франк 1 Річард 1 фон Шірах - 130, фон Рібентроп 1 Кайтель - 129. Інші були: Шпер - 128, Йодль 1 Розенберг - 127, фон Нойрат 1 Фрік - 125, Гунк - 124 1 Заваль - 118.

Гес був байданий, але вислід поки що не установлений.

Хотя ці націонал-соціалісти не були геніальними людьми, однак їх можна напевно уважати за надзвичайних. Загал людей, на основі Векселяра Бельве, повинен мати від 90 до 110 точок. Найвищий ступінь повинен виносити від 120 до 140 точок.

Щоб порівняти свою пам'ять з пам'ятю націонал-соціалістичних провідників, нехай хтось вам цитує цифри чисел, а ви опісля повторіть їх узад. Починайте з трьохцифрових чисел, а далі з чотирьох п'ятицифрових угору. Пробуйте це саме, але з різними числами, лише повторійте цифри взад.

Деніц показався найкращим з нюренберзької групи у цій малій сальниковій грі. Він може запам'ятати 9 чисел вперед і 8 взад. Герінг, Шах, Шірах, фон Папен 1 Річ можуть запам'ятати 8 чисел вперед і 6 взад.

Фрік і Штрайхер є найгіршими. Фрік може запам'ятати до 6 вперед, а тільки 3 взад. Штрайхер заломився у простій аритметичній задачі. Чоб замілити це, він сказав: "Не докучайте мені дитячими вправами, а випробуйте мене на високій математиці".

Всегда він помилувся при розв'язуванні такого завдання: "Коли ви купуєте 7 значків по 2 феніків і даете урядникам пів марки, скільки вам лишиться, при умові, що ви не знаєте, скільки феніків має одна марка? Тепер маєте 30 секунд на відповідь". Штрайхер по однохвилинній задумі відповів: "26 феніків", а коли його запитали, чи він певний у цьому, то він відповів: "Так". Шахт, економічний та банківський знатець Гітлера, сказав, що він є слабий у звичайних завданнях, але мудро відповів на закид Гільберта: "Ви задумуєте розвязати фінансові завдання, а не знаєте аритметики". Він на це сказав: "Хто досить сильний у аритметиці, той у більших випадках є щукачем". Але Шахт випадково добре розвязав своє завдання.

Гільберт заявив на підставі дослідів, що ці люди є досить інтелігентними.

"Очевидно", - додав Гільберт, - правдиві злочини були зроблені кримінальними психопатами, як це доказано на дахівському процесі. Однак ми повинні зацікавитись психологічними причинами. Правдиву вину носять у розбудові системи, яка дала психопатам зброю і силу, замість передати їх поправним інституціям."

Гільберт уважає, що психологічною основою націонал-соціалістів було ніщо інше, як повне кривд звичайне самолюбство.

В цій шаленості є метода.

(АПВ, 20.12.45.) Дивлячись на методиsovітської дипломатії, пригадуються нам слова Шекспіра: "В тій шаленості є метода". Створення щораз то нових доконаних фактів становить один з проявів тієї мети. Другим є проявом є частинні "уступки" з безправно зайнятих позицій із чужої власності, забраної силою, при чому ті "уступки" мають бути доказом доброти волі. В старім передвоєннім світі, на маломістечкових ярмарках, такі трансакції мали б називати спільку - продавання чужих штанів. Нарешті третім (найновішим) проявом названої методи є зустріч з партнером, з якого витискається щораз то нові уступки, що ті уступки... є властиво уступкамиsovітськими і що за ту добру волю компромісу требаsovітам добрі заплатити.

Погляньмо на теперішню конференцію у Москві. Не передбільшимо її висліду і не бавмося в пророцтва на тему питань, які там приймуть. Але вже дотеперішніх дипломатичних кореспондентів вистачає, щоб ствердити, щоsovітська дипломатія є вірною своїм залежням і традиціям.

Одна з депеш агенції Ройтер каже, напримір, щоsovіти склонні до того, щоб узнати пляни англо-сасів в справі атомової бомби, але хочуть рівночасно залагодити спрavy, які торкаються Персії, Японії і Балканів. З того виходить, що Молотов представляє евентуальну готовність до реалізації англо-сасського пляну контролю над атомовою продукцією, як великій концесії, за

яку треба заплатити признаннямsovітських фактів доконаних в Персії і на Балканах, а також виконення російських пропозицій відносно Далекого Сходу.

Отже поставмо собі кілька питань і спробуємо на них відповісти. Хто винайшов атомову бомбу? Англо-саси.

Хто міг би ужити ту бомбу проти кожного, без потреби оправдовування себе? Англо-саси.

Хто під час нарад, що відбулися перед кількома тижнями, рішився на віддання контролю над атомовою бомбою міжнародній організації? Англо-саси.

З чого то боку і для чиєї справи прийнято ухвали, що їх в тій справі ужили на конференції Трюман-Етлі? Англо-саси для справи всіх інших, а передусім совітів.

Отже для чого - відносно цих фактів - мають західні потуги платитиsovіті за згоду на реалізацію плану Трюмана - Етлі новими і до величчими офірами в Європі, на Середзем'ї і Далекому Сході.

А вкінці доповняючі питання: чи існує хтонебудь на широкому світі, хто вірив би в те, що якщо випадковоsovіти винайшли б атомову бомбу, то чи соромилися б вони її вжити проти когось іншого? Правдоподібно та бомба була б уже тепер прокляттям людства, а в кожному разі марево її застосування вісіло б над світом, як меч Дамокля.

Щойно тоді Москва показала, що то значить "атомова дипломатія". Ще раз повторюємо, що не хочемо бавитися в пророцтва.

Не знаємо, чи міністри закордонних справ західніх потуг дадуть зілпнутися на дорогу нових уступок, хоч цим разом вони, а не Молотов, мають у руках дещо дуже ату. Але сам факт, говорячи про таку можливість, є надзвичайно характерний.

В шаленствіsovітської дипломатії є метода. Було б нещастям, щоб методом західніх дипломатів мало статися шаленство.

Документи для бездергавників осіб.

(С.2.12.45.) Париж. В Парижі відбулося засідання Міжнародного комітету для віткачів, на якому запропоновано плян виготовлення особистих документів та документів подорожніх для бездергавників осіб, що мали сіати міжнародне визнання.

Голова комітету Сер Герберт Емерсон заявив, що компетенція комітету поширяється на всіх осіб, які в наслідок подій в Європі були змущені залишити свою батьківщину з расових, релігійних або політичних причин.

"Ми мусимо - сказав він - рахуватися з тим, що, не зважаючи на успіхи репатріаційної акції, залишається значна кількість осіб, які не повертаються на свою батьківщину".

Сovітський представник Нукін повідомив, що він не може прилучитися до американської й англійської позиції в трактуванні польських, балтійських та югославських примусово вивезених осіб, які не бажають повернутися на батьків-

шину, назвавши їх фашистами, що хотять уникнути справедливого покарання, як воєнні злочинці.

"Банди" грабіжників в середушій Європі.

(К.Дж.27.12.45.) Під таким заголовком пише англійська газета - "Юніон Джек" - за кореспондентом Ройтера Г.Беттані про невідрядні політичні відносини під совітською окупацією. В дійсності про це ми читаємо тільки між рядками, бо офіційно протикомунистичний рух там називається "бандерівщиною" та "бандитизмом".

Нижче поміщаємо переклад статті:

"Банди грабіжників, зложенні головкою з дезертирів різних континентальних армій в сьогодні величезною плягою в середушій Європі.

Банди ці пересуваються з місця на місце, грабуючи, вбиваючи, де б вони не йшли, і при зустрічі з військом зникають у густих лісах.

Це є три спеціально гідні уваги сили, оперуючі в Польщі, Чехословаччині і Мадярщині - банди Власова, Бандери і "Армії Крайової". Їх загальна сила залежна від конкретури, але провідні чеські кола у Празі оцінюють загальне число самої банди Бандери на 20 000 осіб.

Більшість з Власовських банд, котрі концентрують свою активність головно в південній Моравії і південній Словаччині, були тіпер окружені, зложенні з людей ренегатів совітського генерала Власова, котрий став зрадником, відтак пробував в послідній хвилині викупитись, атакуючи Німців. Ці люди тероризують багато областей країни.

Мандруючі залишки навіть тепер, після сумерку, на самотніх шляхах роблять подорожування небезпечним.

Бандерівські банди недавно турбували частини східної Словаччини. Зложенні з українців, москалів, мадярів і небагатьох словаків, вони називають себе протикомунистами і противіолями. Вони є озброєні в кріси, пістолі, легкі та тяжкі скоростріли, мають повно амуніції і ними часто провадять німецькі старшини.

"Армія Крайова" операє головно в Польщі, живучи в лісах. В околицях Пільзни був перед кількома тижнями зліквідований один з її таборів.

Всі ці банди грабіжників, чи то належачі до групи Власова, Бандери, чи "Армії Крайової", є зложенні цілковито з людей безнадійних, в масі дезертирів, а за багатьма з них шукає поліція.

Книжка про українців в Канаді.

(С.2.12.45.) Український канадський часопис - "Шлях" - повідомляє, що в місті Торонто в Канаді вийшла недавно книжка пера Джемса Ковгліна під заголовком - "Українці їхні звичаї, історія й релігія". Автор книжки поставив собі завданням ознайомити читачів Америки та Канади з історією українського народу, його мовою, звичаями й традиціями. Свою книжку автор закін-

чує словами: - "Американські та канадські народи повинні знати українців, бо це народ, що набуває дедалі більшого значення в обох країнах - Америці і Канаді" - .

Україна платить рахунок.

(С.П.27.1.1945) Під таким заголовком помістив "Сандей Івнінг Пост" репортаж. Автор говорить у цьому світові, що осередок російської боротьби проти Німеччини творився на Україні. Україна пласти рахунок, а Росія тягне зиски. Але, не зважаючи на величезні жертви, Україна немає виглядів поліпшити своєї долі в післявоєнному світі. Репортаж робить ясне розрізнення між росіянами і українцями, визначаючи кордони України від Карпат до Дону, в протилежності до других американських журналістів.

За даними автора, Україна втратила понад 25% свого населення, що становить 10 міліонів людей убитими, або розкиненими рід Атлантику через Європу й Сибір до Пацифіку. Матеріальні втрати України є ще вищі; вся її промислова полоса зруйнована, хліборобство позбавлене робочих рук, тваринні сили та машини, що їх вивезено або на Сибір росіянами, або в Німеччину нацистами. Всі матеріальні втрати ССР у цій війні доходять до 50 більонів доларів, з чого 40 більонів - це рахунок України, а решта, 10 більонів, припадає на Росік та інші радянські республіки.

Посвята українського народу найбільше спричинилася до зломання гітлерівської тиранії та що за все те "українському народові не дано зможи висловити "моє волі".

За даними московського редакція з 13.9.45. весніні шкоди ССР виносять біля 70 більонів фунтів штерлінгів (за цінами з 1941р.), не враховуючи тут втрати прибутків з державних підприємств, знищених, або обмежених наслідками війни, аї вартості харчових припасів і міліонів домашніх тварів, сконфіскованих німцями.

Знищено 170 міст і понад 70 тисяч сіл, 25 000 осіб людей позбавлено житла. Знищено 1850 великих промислових підприємств, 40 тисяч шпиталів і медінститутів, 84 тисячі школ і дослідних інститутів, 43 тисячі бібліотек.

Німці окупували були тільки незначні окраїни російських теренів, отже майже весь тягар цих воєнних знищень спадає на Україну.

"Рівність" робітників у Совітському Союзі.

(С.Е.Н.16.12.45.) Англійці чимраз більше цікавляться внутрішнім життям СРСР і Союзу, як, наприклад, журналіст Вертс написав кілька статей про внутрішнє положення в Совітському Союзі, а головне, газета "Сундей Емпірік Ньюс" в 16.12.45 містить статтю про життя робітників в Совітському Союзі. Автор цієї статті Петер Друккер стверджує, що ріжниця між доходами промислового керівника і промислового робітника є багато більша в Росії, як в інших країнах.

Платня російських робітників не є вистачаючою, коли ми порівнемо з стопою життя в Америці. Беручи до уваги заробіток одного

чоловіка на годину, то платня виплачується від одної третьої до двох п'ятіх у порівнянні до американської платні.

Далі він стверджує, що платня робітника в Росії багато нижа, як в Америці, і наводить віймки оповідань Джона Скота, що працював кілька років ковалем у великому сталевому осередку міста Магнітогорська. Що що оповідає Джон Скот про рівність у Росії у своїй книзі "За Уралом":

"Директор відливарні сталі сам мешкав в трьохповерховому дому, мав до вхідту 14 кімнат. більшовіків, покій для дитячих забав, кімнату гри на 4-х стінані. За дном був малий парк. Цого дім коштував 80 тисяч рублів, меблі - 170 тисяч. Разом це все стільки коштувало, скільки могли заробити 170 звичайних робітників на протязі одного року.

Скот підкреслює, що це діялося в той час, коли 75% мешканців Магнітогорська жили по шатрах, або в дерев'яних бараках по 4 особи в одній кімнаті. Будівліні матеріали були для них цілком недоступними. Автор стверджує, що ріжниця між життєвими умовами керівників фабрик та робітників була в СРСР відома. Сюзі 1938 році значно більша, як це було в царській Росії, чи в Америці.

Перед війною російський робітник одержував місячно 125 рублів, що дорівнювало 10 англ. фунтам.

Провідники партії, директори фабрик, головні інженери, чи головні бухгалтери одержували на рік платню від 24 - 36 тисяч рублів.

Із цього входить, що російські керівники підприємств отримували у 15 - 25 разів більше грошей від простих робітників.

Далі Скот твердить, що російські керівники підприємств платять мало податків, або взагалі їх не платять. Головно ті, що носять ордени чи медалі, є частково або взагалі звільнені.

Є цікаво, що дохід російських провідних верств складається не лише з пенсії, але з премії і побічних доходів. В Америці всі доходи, платяться в грошах. Магнати Магнітогорська, яких дім описав Джон Скот, мають місячну пенсію 2 000 рублів і, правдоподібно, таку саму премію.

Найпотрібніші предмети в СРСР відомі були недоступними всьому населенню...

Подібні обставини, як у магнітогорську, існували у цілій Росії. Директори фабрик одержували вільні будинки, авта, шофери. Віїжджали на курорти, перебували в першорядних готелях - а це все за мінімальні ціни.

Автор запитує, чим пояснюється це незвичайне становище провідних осіб в Росії, яке цілком протиє тому, що традиційно уважається соціалізмом...

У СІМ
ТАБОРОВИКАМ
та
ЧИТАЧАМ
- ВЕСЕЛИХ СВЯТ -
бажає редакція.

Редакція Колегія

Відповідальний

ред. С.Федюк.